

بررسی رابطه بین مؤلفه های فقدان لذت جویی با نشانگان ضربه عشق در دانشجویان دختر

نجمه جهانی^۱، حسین شاره^۲

۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی بالینی، واحد کاشمر، دانشگاه آزاد اسلامی، کاشمر، ایران.

۲. استاد روانشناسی بالینی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار، ایران

چکیده

هدف این تحقیق بررسی رابطه بین مؤلفه های فقدان لذت جویی با نشانگان ضربه عشق در دانشجویان دختر بود. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان کاشمر در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱ تشکیل دادند (۱۵۴۰ نفر). نمونه آماری با استفاده از جدول کرجسی و مورگان ۳۰۶ نفر تعیین و به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه های تنظیم هیجانی گروس و جان، شدت نشانگان ضربه عشق راس و مقیاس فقدان لذت جویی اسنیت و همیلتون بود. اطلاعات جمع آوری شده با نرم افزار SPSS-25 با تحلیل رگرسیون چندگانه و ضریب همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد مقادیر همبستگی بین نشانگان ضربه عشق با مؤلفه های فقدان تعاملات اجتماعی و فقدان تفریح و سرگرمی به ترتیب $+0/27$ و $+0/44$ می باشد، این همبستگی ها سطح معنی داری $P < 0/05$ معنی دار است؛ بدین معنی هرچه مؤلفه های فقدان تعاملات اجتماعی و فقدان تفریح و سرگرمی در دانش جویان افزایش می یابد، میزان نشانگان ضربه عشق در آنها نیز افزایش می یابد. همچنین یافته ها نشان داد که بین نشانگان ضربه عشق با مؤلفه های فقدان تجربیات حسی و فقدان خوردن و آشامیدن رابطه معنی داری وجود ندارد ($P > 0/05$). بین مؤلفه های فقدان تفریح و سرگرمی و فقدان تعاملات با نشانگان ضربه عشق رابطه معنی داری وجود دارد و متغیرهای پیش بین، پیش بینی کننده قابل اعتمادی برای نشانگان ضربه عشق هستند.

کلیدواژه ها: فقدان لذت جویی، نشانگان ضربه عشق

مقدمه

به طور کلی روان‌شناسان دربارهٔ عشق نظر مثبتی دارند و معتقدند که عشق به انسان بهانه زنده ماندن می‌دهد. مطالعه افراد شاد نشان می‌دهد که ده درصد از شادترین آن‌ها، روابط عاشقانه دارند. روابط عاشقانه بخش مهمی از زندگی فرد می‌باشد (لوندیروسانتوس، ناتویویدادی و فیریس کارنیرو^۱، ۲۰۲۱). کیفیت روابط عاشقانه به نظر می‌رسد نسبت به کیفیت روابط دیگر تأثیر بسیار قوی‌تری بر اعتماد به نفس دارد. به خوبی تأیید شده است که افراد بر اساس یک نیاز قوی برای تعلق هدایت می‌شوند که احتمالاً تکامل یافته است، چرا که تعلق به گروه‌های اجتماعی و داشتن روابط عاشقانه، شانس بقاء و تولید مثل را افزایش می‌دهد (مسیبی دورچی، عیسی‌زادگان و سلیمانی، ۱۴۰۱). با توجه به اهمیت چنین دلبستگی‌هایی، از دست دادن رابطه صمیمی ممکن است باعث ناراحتی شدید به خصوص در نوجوانان و جوانانی شود که روابط عاشقانه یکی از جنبه‌های اصلی زندگی آن‌ها می‌باشد (اسسیلمان و اسپسچت^۲، ۲۰۲۳). نیاز به دوست داشتن و دوست داشته شدن یکی از اساسی‌ترین نیازهای انسان از کودکی تا پیری است (بائمیستیر و لیاری^۳، ۱۹۹۵).

نیاز به عشق باید ارضا شود تا شخص بتواند به صورت غیرخودخواهانه^۴ عمل کند (کانسکی^۵، ۲۰۱۸)، اما گاهی این رابطه عاشقانه به دلایلی از هم می‌پاشد. در نتیجه پایان یک رابطه عاشقانه می‌تواند یکی از دردناک‌ترین وقایعی باشد که افراد می‌توانند در زندگی خود تجربه کنند. قطع یک رابطه عاشقانه رویداد پراسترس و پرتنش است. خشم زیادی را ایجاد کرده و در افراد احساس عدم امنیت ایجاد می‌کند، به ویژه برای کسانی که روابط بلندمدتی داشته‌اند (رجبی و نیک‌پور، ۲۰۱۸). رأس^۶، مفهوم سندرم عشق^۷ را به عنوان مجموعه‌ای از علائم و نشانه‌های شدید تعریف کرده است که در پی وخامت یک رابطه عاشقانه رخ می‌دهد. این سندرم عملکرد افراد را مختل می‌کند و باعث واکنش‌های جسمی و روانی مضر می‌شود که می‌تواند برای مدت طولانی ادامه یابد (به‌دوست، کارگر، ضیاءالدینی و سلیمی، ۲۰۱۹).

فقدان لذت جویی^۸ می‌تواند در نتیجه ضربه عشق اتفاق بیفتد. فقدان لذت جویی اولین بار توسط ریبوت^۹ به عنوان ظرفیت تجربه خشنود یا لذت بخش معرفی شد. علاوه بر این بلیئر، کرایپلین و مایرسون^{۱۰} معتقدند که

¹- Londero-Santos, Natividade & Féres-Carneiro

²- Asselmann & Specht

³- Baumeister & Leary

⁴- Unselfishly

⁵- Kansky

⁶- Rass

⁷- love trauma syndrome

⁸- Anhedonia

⁹- Ribot

¹⁰- Bleuler, Kraepelin & Myerson

فقدان لذت جویی نقش مهمی در نظریه‌های آسیب‌شناسی روانی، در قرن گذشته ایفا کرده است و امروزه نیز از مشخصه‌های بسیار مهم و مورد تأکید در آسیب‌شناسی روانی است (سیادتیان و قمرانی، ۱۳۹۲). با توجه به اینکه کتاب‌های اخیر بیشتر روی طلاق و انحلال روابط زناشویی تمرکز دارند و اشاره کمی به روابط غیرزناشویی و موضوع شکست عشقی شده است (هیفای و هودگسون^۱، ۲۰۲۳). این خلأ در کشور ما محرزتر است، به گونه‌ای که در کشور ما شمار تحقیقات انجام شده در این زمینه به تعداد اندکی می‌باشد و بنابراین یکی از ضرورت‌های انجام این تحقیق اهمیت توجه به شکست عاطفی و کمبود تحقیقات مرتبط در این زمینه است. به طور کلی در مورد استفاده و اهمیت انجام این پژوهش می‌توان گفت که شکست عشقی موضوعی است که بسیاری از جوانان و دانشجویان مخصوصاً در دختران در طول زندگی خود ممکن است با آن مواجهه شوند و طیف وسیعی از واکنش‌ها را در برابر آن داشته باشند. این واکنش‌ها در برخی از افراد مسئله ساز خواهد شد. لذا یکی از آسیب‌های رو به رشد جوامع امروز فقدان عشق و صمیمیت است. محققین فقدان عشق و را یکی از عوامل و دلایل اساسی تعارضات زناشویی و آسیب‌های روانی مطرح کرده‌اند (آسایش، فرح بخش، دلاور و سلیمی بجزستانی، ۱۳۹۶). در بیشتر مواقع فقدان عشق و صمیمیت، اولین محرکی است که موجب می‌شود تا افراد جهت درمان به مراکز مشاوره مراجعه نمایند. فقدان عشق و صمیمیت به عنوان یک رویداد استرس‌زا اثرات زیانباری بر کانون خانواده و اعضای آن دارد و بر جنبه‌های مختلف روان همسر تأثیر می‌گذارد و اغلب با آشفتگی همراه است (دغاغله، عسگری و حیدری، ۱۳۹۱). در واقع عشق و صمیمیت بین افراد و در زندگی زناشویی منجر به سلامت روان می‌گردد (موسوی، مهدیزاده و آقایی، ۱۳۹۳). آسایش و همکاران (۱۳۹۶) در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که در زندگی خود عشق و صمیمیت را تجربه نمی‌کنند احساس شکست کرده و افکار گوناگونی مانند ناامید کننده‌ای به ذهنش خطور می‌کند و به همراه این افکار، احساساتی چون خشم، شرم، احساس لطمه و زیان دیدگی، حسادت، فریب خوردگی، ترس و عدم اطمینان به او دست می‌دهد. با توجه به این آثار و پیامدها می‌توان نتیجه گرفت که فقدان عشق و صمیمیت همیشه موجب ضربه شدید به افراد خصوصاً زنان که از نظر عاطفی حساس‌تر هستند، شده و این تهدیدی برای سلامت فرد و همه اعضای خانواده است؛ که لازم است مورد بررسی قرار گیرد. لذا با توجه به اهمیت موضوع خصوصاً در دانشجویان پرداختن به ضربه عشق و عوامل مرتبط با آن ضروری است و در این تحقیق محقق بر آن شد تا به بررسی رابطه بین مؤلفه‌های فقدان لذت جویی با نشانگان ضربه عشق در دانشجویان دختر بپردازد.

روش پژوهش

¹ - Heaphy & Hodgson

روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه‌ی آماری این پژوهش را کلیه دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان کاشمر در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱ تشکیل دادند (بر اساس آمار به دست آمده از بخش آموزش دانشگاه ۱۵۴۰ نفر). نمونه آماری با توجه به حجم جامعه و بر مبنای جدول کرجسی مورگان ۳۰۶ نفر در نظر گرفته شد که به روش نمونه‌گیری در دسترس و با در نظر گرفتن ملاک های ورود به پژوهش از جامعه آماری انتخاب شدند. ملاک های ورود به تحقیق عبارت بودند از: تمایل به شرکت در تحقیق، تجربه حداقل یک بار شکست در روابط عاشقانه با جنس مخالف، گرفتن حداقل نمره ۲۰ در پرسشنامه شدت نشانگان ضربه عشق دامنه سنی بین ۱۸ تا ۵۰ سال، جنسیت زن بودن.

ابزار پژوهش:

پرسشنامه شدت نشانگان ضربه عشق^۱

این پرسشنامه توسط راس در سال ۱۹۹۹ برای سنجش شدت نشانگان ضربه عشق تهیه کرده است. این پرسشنامه از ۱۰ ماده تشکیل شده است که نمره‌گذاری آن‌ها براساس طیف لیکرت ۴ گزینه‌ای و از ۰ تا ۳ می‌باشد و فرد لازم است تا بر اساس تجربه ضربه عشقی خود مناسب‌ترین گزینه را انتخاب کند. این پرسشنامه یک ارزیابی کلی از میزان آشفتگی جسمی، هیجانی، شناختی و رفتاری فراهم می‌کند. نمره ۲۰ به عنوان نقطه برش در این پرسشنامه در نظر گرفته می‌شود. اگر نمره بین ۲۰ تا ۳۰ باشد به معنای تجربه جدی نشانگان ضربه عشق است. نمره بین ۱۰ تا ۱۹ نشان می‌دهد که نشانگان ضربه عشقی وجود دارد اما در حد قابل تحمل تری است. نمره بین ۰ تا ۹ نشان می‌دهد که نشانگان ضربه عشقی کاملاً در سطح قابل تحمل و کنترل شدنی است و به طور جدی زندگی فرد را تخریب نمی‌کند (راس، ۱۹۹۹). ضریب همسانی درونی (ضریب آلفا) این پرسشنامه توسط راس (۱۹۹۹) در یک گروه ۴۸ نفری از جمعیت دانشجویی ۰/۸۱ است و ضریب اعتبار آن در همین گروه با روش بازآزمایی به فاصله یک هفته ۰/۸۳ بدست آمده است (راس، ۱۹۹۹). در پژوهش اکبری، خانجانی، پورشریفی، علیلو و عظیمی (۱۳۹۱) ضریب آلفای این پرسشنامه ۰/۸۱ و ضریب اعتبار آن با روش بازآزمایی به فاصله یک هفته ۰/۸۳ به دست آمد. در پژوهش تردست (۱۳۹۳) برای بررسی روایی، همبستگی پرسشنامه نشانگان ضربه عشق با پرسشنامه افسردگی بک ۰/۶۴ و با بخش صفت پرسشنامه اضطراب حالت- صفت اسپیل برگر ۰/۶۱ گزارش شد و ضریب آلفای کرونباخ آن برابر با ۰/۷۸ به دست آمده است.

پرسشنامه فقدان لذت جویی^۲

این مقیاس به زعم اسنیت و همیلتون^۳ (۱۹۹۵) قوی ترین مقیاس برای ارزیابی فقدان لذت جویی می‌باشد. مقیاس مزبور شامل ۱۴ سؤال است که برای اندازه‌گیری کاهش ظرفیت تجربه لذت، طراحی شده است. این

^۱ - Questionnaire of intensity indicators of love blow

^۲ - Hedonism scale questionnaire

^۳ - Snaith & Hamilton

مقیاس دارای ۴ خرده مقیاس شامل تعاملات اجتماعی، تجربیات حسی، تفریح/ سرگرمی و آشامیدن و خوراک می‌باشد. نمره‌گذاری این مقیاس در طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای و از صفر تا چهار (کاملاً موافقم=۵ تا کاملاً مخالفم=۱) صورت می‌گیرد. نمره بالا در این مقیاس نشان از ظرفیت بالای لذت جویی و نمره کم نشان از ظرفیت پایین در لذت جویی می‌باشد. ضریب آلفای پرسشنامه در پژوهش‌های اسنیت و همیلتون (۱۹۹۹)، سانتانگل و همکاران در سال ۲۰۰۹، و فرانکل و همکاران سال ۲۰۰۷، به ترتیب ۰/۹۲، ۰/۷۱ و ۰/۹۱ محاسبه شده است. در نسخه ایرانی این مقیاس که توسط سیادتیان و قمرانی (۱۳۹۲) مورد بررسی قرار گرفت، روایی محتوای پرسشنامه با استفاده از نظر متخصصان و پایایی آن با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۶ و برای خرده مقیاس‌های آشامیدن و خوراک ۰/۵۴، تعاملات اجتماعی ۰/۷۰، تجربیات حسی ۰/۷۹ و سرگرمی و تفریح ۰/۵۰ مورد تأیید قرار گرفت. همچنین ضریب پایایی تنصیفی مقیاس فقدان لذت جویی ۰/۸۶ محاسبه شده است (عسگری، ۱۳۹۵).

روش اجرای پژوهش

روش اجرای پژوهش بدین صورت بود که بعد از کسب اجازه از معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کاشمر، 306 نفر از دانشجویان دختر این دانشگاه به طور در دسترس به عنوان نمونه انتخاب شدند. بعد از بیان هدف تحقیق، از آزمودنی‌ها خواسته شد تا به ابزارهای پژوهش با صداقت و بطور کامل پاسخ دهند اطلاعات جمع‌آوری شده با نرم افزار SPSS نسخه ۲۵ از طریق روش‌های همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها

نتایج آمار توصیفی نشان داد از بین ۳۰۶ نفر پاسخ دهنده، ۴۲ نفر (۱۳,۷ درصد) پایین‌تر از ۲۰ سال، ۲۱۹ نفر (۷۱,۶ درصد) بین ۲۰ تا ۲۴ سال و ۴۵ نفر (۱۴,۷ درصد) بالاتر از ۲۵ سال سن داشتند و میانگین سنی دانشجویان ۲۱/۳۳ سال بود. توزیع فراوانی جنسیت دانشجویان از بین ۳۵۷ نفر پاسخ دهنده، ۳۰۶ نفر (۸۵,۷ درصد) از دانشجویان خانم و ۳ نفر (۰,۸ درصد) آقا بودند که به همراه موارد پاسخ نداده و به نمره خط برش نرسیده‌ها ۵۱ نفر بوده که از پژوهش کنار گذاشته شدند. در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد مربوط به متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

جدول ۱ شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

تعداد	میانگین	انحراف استاندارد
۳۰۶	۱۲,۵۶۵	۵,۳۵۹
۳۰۶	۳۱,۶۷۸	۷,۶۲۸

نشانگان ضربه عشق

فقدان لذت جویی

در جدول ۲، آماره های کلوموگروف- اسمیرنوف ارائه شده است.

جدول ۲ آزمون کلوموگروف - اسمیرنوف

p	df	z	
۰,۲۹۱	۲۸۳	۰,۰۱۹	نشانگان ضربه عشق
۰,۲۰۰	۲۸۳	۰,۰۳۴	فقدان لذت جویی
۰,۲۵۳	۲۸۳	۰,۰۲۴	راهبرد ارزیابی مجدد
۰,۰۷۲	۲۸۳	۰,۰۹۰	راهبرد فرونشانی

از آنجاییکه سطوح معنی داری به دست آمده در جدول فوق بیشتر از ۰/۰۱ می باشد. لذا پیش فرض برقرار است و اجرای آزمون های پارامتریک بلا مانع می باشد.

برای آزمون این فرضیه که بین مؤلفه های فقدان لذت جویی با نشانگان ضربه عشق در دانشجویان دختر رابطه وجود دارد. در گام اول از ضریب همبستگی پیرسون و آزمون معنی داری آن استفاده شد. در جدول شماره ۳، مقادیر همبستگی بدست آمده ارائه شده است.

جدول ۳: ضریب همبستگی پیرسون بین مؤلفه های فقدان لذت جویی با نشانگان ضربه عشق

نشانگان ضربه عشق	
مقدار همبستگی	۰,۲۷۶**
سطح معنی داری	۰,۰۰۱
تعداد	۳۰۶
مقدار همبستگی	۰,۱۱۱
سطح معنی داری	۰,۰۶۲
تعداد	۳۰۶
مقدار همبستگی	۰,۴۴۵**
سطح معنی داری	۰,۰۰۱
تعداد	۳۰۶
مقدار همبستگی	۰,۰۹۶
سطح معنی داری	۰,۱۰۵
تعداد	۳۰۶

** همبستگی در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی دار است.

آن گونه که در جدول مشخص است مقادیر همبستگی بین نشانگان ضربه عشق با مؤلفه های فقدان تعاملات اجتماعی و فقدان تفریح و سرگرمی به ترتیب ۰/۲۷+ و ۰/۴۴+ می باشد، این همبستگی ها سطح معنی داری

$P < 0/05$ معنی دار است؛ لذا با ۹۵ صدم اطمینان می توان گفت که مقادیر همبستگی بدست آمده تصادفی نیست، بلکه واقعی می باشد؛ بدین معنی هرچه مؤلفه های فقدان تعاملات اجتماعی و فقدان تفریح و سرگرمی در دانشجویان افزایش می یابد، میزان نشانگان ضربه عشق در آنها نیز افزایش می یابد. نتایج جدول فوق نیز نشان داد که بین نشانگان ضربه عشق با مؤلفه های فقدان تجربیات حسی و فقدان خوردن و آشامیدن رابطه معنی داری وجود ندارد ($P > 0/05$). در گام دوم، جهت پیش بینی نشانگان ضربه عشق از روی مؤلفه های فقدان تعاملات اجتماعی و فقدان تفریح و سرگرمی از تحلیل رگرسیون چندگانه همزمان استفاده شد.

جدول ۴: لیست متغیرها وارد شده در تحلیل رگرسیون برای پیش بینی نشانگان ضربه عشق

مدل	متغیرهای وارد شده	متغیرهای خارج شده
۱	فقدان تفریح و سرگرمی / فقدان تعاملات	---

جدول شماره ۴، لیست متغیرها وارد شده در تحلیل رگرسیون چند گانه را نشان می دهد. بر اساس نتایج درج شده در این جدول در پیش بینی نشانگان ضربه عشق دو مؤلفه فقدان تفریح و سرگرمی و فقدان تعاملات وارد رگرسیون شدند. در ادامه مفروضه استقلال باقیمانده ها به کمک آماره دوربین واتسون بررسی شد. مقدار آماره دوربین واتسون ۱/۹۹ به دست آمد که به ۲ نزدیک است و حاکی از عدم تخطی از مفروضه استقلال باقیمانده ها است (جدول ۵) همچنین مقدار شاخص تولورنس بیشتر از ۰/۰۱ و شاخص VIF کوچک تر از ۱۰ بدست آمد که حاکی از عدم هم خطی بودن چند گانه است (جدول ۷).

جدول ۵: خلاصه نتایج تحلیل رگرسیون

مدل	R	R ²	R ² تعدیل شده	خطای استاندارد SE	سطح معنی دوربین واتسون	مدل
۱	۰,۴۷۲	۰,۲۲۳	۰,۲۱۷	۴,۷۴۱۰۴	۰,۰۰۱	۱,۹۹۶

در جدول فوق خلاصه مدل ها و ضرایب رگرسیون آمده است. نتایج نشان می دهد که در پیش بینی نشانگان ضربه عشق دو مؤلفه فقدان تفریح و سرگرمی و فقدان تعاملات ۰/۲۲ از واریانس را تبیین می نماید ($R^2 = 0/22$).

جدول ۶: نتایج تحلیل واریانس مدل ها

مدل ها	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	p
پیش بین	۱۸۰۵,۸۵۸	۲	۹۰۲,۹۲۹	۴۰,۱۷۰	۰,۰۰۱
باقی مانده	۶۲۹۳,۶۸۳	۳۰۴	۲۲,۴۷۷		
کل	۸۰۹۹,۵۴۱	۳۰۶			

متغیرهای پیشبین: فقدان تفریح و سرگرمی، فقدان تعاملات در جدول ۶، نتایج تحلیل واریانس مدل‌ها ارائه شده است. با توجه به مقدار F و سطح معنی داری که کوچکتر از 0.01 است ($p < 0.01$)، فرضیه آزمایش که ادعا می‌کند "بین مؤلفه‌های فقدان تفریح و سرگرمی و فقدان تعاملات با نشانگان ضربه عشق رابطه معنی داری وجود دارد" تأیید می‌شود و متغیرهای پیش بین، پیش بینی کننده قابل اعتمادی برای نشانگان ضربه عشق هستند.

جدول ۷: ضرایب رگرسیون متغیرهای پیش بینی کننده در تحلیل رگرسیون

متغیرها	ضریب غیر استاندارد B	خطای معیار	ضریب استاندارد Beta	t	P	Tolerance	VIF
مقدار ثابت	۵,۶۹۰	۰,۹۵۲		۵,۹۷۵	۰,۰۰۱		
فقدان تفریح و سرگرمی	۰,۲۵۱	۰,۰۸۳	۰,۱۶۵	۳,۰۰۶	۰,۰۰۳	۰,۹۲۳	۱,۰۸۴
فقدان تعاملات	۰,۶۱۸	۰,۰۸۵	۰,۳۹۹	۷,۲۷۷	۰,۰۰۱	۰,۹۲۳	۱,۰۸۴

در جدول ۴ - ۱۵ ضرایب رگرسیون متغیرهای پیش بینی کننده در تحلیل رگرسیون ارائه شده است. بر اساس ضرایب ستون B می‌توان معادله رگرسیون را نوشت. با این معادله می‌توان نشانگان ضربه عشق را از روی نمره مؤلفه‌های فقدان تفریح و سرگرمی و فقدان تعاملات با اطمینان 0.95 برآورد کرد:

$$\text{فقدان تعاملات} (0.61) + \text{فقدان تفریح و سرگرمی} (0.25) + \text{برآورد نشانگان ضربه عشق} (5.69) =$$

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین مولفه‌های فقدان لذت جویی با نشانگان ضربه عشق در دانشجویان دختر انجام شد. یافته‌ها نشان دادند مقادیر همبستگی بین نشانگان ضربه عشق با مولفه‌های فقدان تعاملات اجتماعی و فقدان تفریح و سرگرمی به ترتیب $0.27+$ و $0.44+$ می‌باشد، این همبستگی‌ها سطح معنی داری $P < 0.05$ معنی دار است؛ لذا با 95 صدم اطمینان می‌توان گفت که مقادیر همبستگی بدست آمده تصادفی نیست، بلکه واقعی می‌باشد؛ بدین معنی هرچه مولفه‌های فقدان تعاملات اجتماعی و فقدان تفریح و سرگرمی در دانش جویان افزایش می‌یابد، میزان نشانگان ضربه عشق در آن‌ها نیز افزایش می‌یابد. همچنین یافته‌ها نشان داد که بین نشانگان ضربه عشق با مولفه‌های فقدان تجربیات حسی و فقدان خوردن و آشامیدن رابطه معنی داری وجود ندارد ($P > 0.05$). بین مؤلفه‌های فقدان تفریح و سرگرمی و فقدان تعاملات با نشانگان ضربه عشق رابطه معنی داری وجود دارد و متغیرهای پیش بین، پیش بینی کننده قابل اعتمادی برای نشانگان ضربه عشق هستند. یافته‌ها این پژوهش همسو با یافته‌ها دین دوست و همکاران (۱۴۰۲)،

مک اینتایر، ماتینگلی، استانتون، اکسئو، لایونگ و لواندوفسکی^۱ (۲۰۲۳)؛ اورایکز، دیرسمیت، حشمتی، واندیکرکخو و بریک^۲ (۲۰۲۰) می‌باشد. ناصری منش، عظیمی و موسوی نیک (۱۴۰۱) نشان دادند بین نشانگان ضربه عشق و حالات خلقی رابطه معنی داری وجود ندارد. علیزاده مقدم، محمدی، نظیری، امینی منش (۱۴۰۰) نشان دادند تنظیم هیجان نقش واسطه‌ای در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و سندرم ترومای عشق داشت. یوسفی، امانی، عسگری و سلیمانی (۱۳۹۶) نشان دادند ضربه عشق و فقدان لذت و افسردگی بر اساس سبک‌های دلبستگی دانشجویان دارای شکست عشقی دارای پیش بینی است. تمام این تحقیقات همسو و همخوان با یافته‌ها این فرضیه است.

لذت بردن از فعالیتها به افراد با خوشایندی همراه است و به افراد اجازه می‌دهد با کنترل بیشتری بار هیجانانگیز عواطف منفی و پریشان کننده که معمولاً بازدارنده عملی منطقی و سازنده هستند را تحمل کنند. وقتی فرد یاد گرفته است بیشتر از فعالیت‌های خود لذت ببرد شرایط بحرانی و حاد درمانده کننده آسانتر برخورد می‌کند. لذت بردن از فعالیتها به افراد در برقراری روابط بین فردی سالم و بکارگیری راهبردهایی جهت حفظ و تداوم آن کمک می‌کند و در صورت بروز شرایط بهم زننده رابطه و از هم گسستگی روابط نیز به فرد برای غلبه سریعتر و بهتر بر هیجانانگیز منفی و ایجاد ثبات هیجانی در خود و بازگشت به شرایط باثبات قبلی کمک می‌کند (علیزاده مقدم و همکاران، ۱۴۰۰). اگر هیجانانگیز مانند لذت بردن، متناسب با موقعیت و شرایط باشند باعث واکنش مثبت و در غیر این صورت باعث واکنش منفی می‌شوند بنابراین زمانی که هیجانانگیز شدید یا طولانی می‌شوند یا با شرایط سازگار نیستند و فرد در روابط خود لذت نمی‌برد، نیاز به تنظیم کردن آنها ضروری است. وقتی فرد از فعالیت‌های خود لذت ببرد می‌تواند در مواقع بحرانی، انواع راهبردهای شناختی و رفتاری تنظیم هیجان در مقابله سازنده با پیامدهای عاطفی و هیجانی ناشی از شکست عشقی در طی دوران دانشجویی را بکار برد و برخورداری از راهبردهای تنظیم هیجانی انطباقی، فضایی مطمئن همراه با امنیت را برای فرد ایجاد می‌کند که در آن به تعامل پردازد و بتواند در مواجهه با شرایط استرس‌زا و موقعیت‌های پر تنش زندگی از راهبردهای کارآمد استفاده کند و با مدیریت بهتر شرایط از تشدید بحران و پیامدهای نامطلوب آن بکاهد و از موقعیت‌ها لذت ببرد. موقعیت‌های تنش‌زایی مانند سندرم عشق، گویای ایجاد شرایطی هستند که می‌توانند فرد را مستعد بروز هیجانانگیز منفی سازند و بکارگیری راهبردهای مناسب جهت غلبه هیجانانگیز منفی می‌تواند از بروز شرایطی غیرقابل کنترل پیشگیری کند. در واقع لذت بردن از فعالیتها، پیش بینی کننده نیرومند روابط بین فردی هستند. افراد بر اساس تجارب عاطفی، انتظاراتی را از تعامل خود با آنها شکل می‌دهند و این انتظارات را به صورت بازتابی‌های ذهنی از خود و دیگران درونی‌سازی می‌کنند که به دوام رابطه آنها کمک می‌نماید (مصباح، ۱۳۹۸).

¹ - McIntyre, Mattingly, Stanton, Xu, Loving, & Lewandowski

² - Oravec, Dirsmith, Heshmati, Vandekerckhove & Brick

بنابراین در تبیین این فرضیه بر اساس نظر اپستین، می‌توان عنوان کرد ارتباط گرم و صمیمانه همراه با لذت، عامل ایجاد تصویر و بازنمایی ذهنی مثبت از خود و دیگران می‌شود و اطرافیان به صورت افرادی قابل اعتماد و حامی، ادراک می‌شوند که هنگام نیاز و دشواری در دسترس و پاسخگو هستند. از این رو هنگام تهدید و بروز مشکلاتی مانند شکست عاطفی، نظام دلبستگی افراد را به سمت موضوع دلبستگی هدایت می‌کند تا با دریافت حمایت از نگاره‌های دلبستگی، توان تنظیم هیجانات منفی و استفاده از راهبردهای موثرتر افزایش یابد و بدین طریق با کاهش درد روانی ناشی از آن رویداد منفی، احتمال نشانگان ضربه عشق نیز در فرد کاهش می‌یابد و بالعکس فردی که از فعالیتها و روابط خود لذت نمی‌برد در هیچ کاری لذت نمی‌برد و روابط خود را نیز درگیر این نارضایتی می‌کنند و نمی‌توانند از راهبردهای درستی برای مقابله با مشکلات زندگی خود استفاده کنند آن‌ها دچار افسردگی می‌شوند و افسردگی و فقدان لذت کیفیت زندگی و روابط آن‌ها را تحت تأثیر می‌گذارد. لذا می‌توان نتیجه گرفت بین مولفه‌های فقدان لذت جویی با نشانگان ضربه عشق در دانشجویان دختر رابطه وجود دارد.

منابع

- آسایش، محمدحسن؛ فرح بخش، کیومرث؛ دلاور، علی و سلیمی بجستانی، حسین (۱۳۹۶). واکنش‌های روان تنی و آثار جسمانی ناشی از بی وفایی در زنان قربانی بی‌وفایی همسر، مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، ۲۵(۸)، ۶۵۷-۶۴۱.
- تردست، کوثر (۱۳۹۳). پیش بینی نشانگان ضربه عشق براساس خودشفقتی، سبک‌های دلبستگی و تمایز یافتگی در دانشجویان دختر دانشگاه‌های شهر اهواز. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه شهید چمران اهواز. دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی.
- دغاغله، فاطمه؛ عسگری، پرویز و حیدری، علیرضا (۱۳۹۱). رابطه بخشودگی، عشق، صمیمیت با رضایت زناشویی. یافته‌های نو در روانشناسی، ۷(۲۴)، ۵۷-۶۹.
- دین دوست، لعیا؛ اسدپور، اسماعیل؛ زهراکار، کیانوش و محسن‌زاده، فرشاد (۱۴۰۲). واکاوی تجربه شکست عشقی در جوانان ایرانی. فصلنامه پژوهشهای کاربردی روانشناختی، ۲(۱۴)، ۶۸-۳۹.
- سیادتیان، سیدحسن و قمرانی، امیر (۱۳۹۲). بررسی روایی و پایایی مقیاس فقدان لذت جویی در دانشجویان دانشگاه اصفهان. مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، ۱۲، ۸۱۸-۸۰۸.
- علیزاده مقدم، اکرم؛ محمدی، مسعود؛ نظیری، قاسم و امینی‌منش، سجاد (۱۴۰۰). پیش بینی نشانگان ضربه عشق بر اساس سبک‌های دلبستگی با نقش میانجی تنظیم هیجان در دانشجویان. نشریه روان پرستاری، ۹(۳)، ۱-۱۱.

مسیبی دورچه، عصمت؛ عیسی زادگان، علی و سلیمانی، اسماعیل (۱۴۰۱). نقش طرحواره های هیجانی در پیش بینی نشانگان ضربه عشق در افراد دارای شکست عاطفی. مطالعه روانشناختی دانشگاه الزهراء، ۱۸(۳)، ۷-۲۰.

مصباحی، الهام؛ امیری مجد، مجتبی، قمری، محمد و بزازیان، سعید (۱۴۰۱). رابطه دلبستگی به والدین و ادراک سندرم ترومای عشق: نقش میانجی طرحواره های ناسازگارانه حوزه طرد و بریدگی. رویش روانشناسی، ۱۱(۵)، ۹۲-۱۰۰

موسوی، سمیه؛ مهدیزاده، ایران و آقای، اصغر (۱۳۹۳). رابطه رضایت زناشویی و شکایت روان تنی با بهزیستی روانشناختی دبیران زن دوره متوسطه شهرستان شهر کرد. زن و مطالعه خانواده، ۶(۲۳)، ۱۶۰-۱۴۵.

ناصری منش، مانیا؛ عظیمی، رحمتاله و موسوی نیک، مریم (۱۴۰۱). اثربخشی درمان شناختی رفتاری در نشانگان ضربه عشق، حالات خلقی و راهبردهای تنظیم شناختی هیجان در افراد با تجربه شکست عاطفی. مطالعه و تحقیقات در علوم رفتاری، ۱۰، ۲۰۳-۲۱۷.

یوسفی، ناصر؛ امانی، احمد؛ عسگری، رسول و سلیمانی، مجید (۱۳۹۶). پیش بینی ضربه عشق و افسردگی بر اساس سبکهای دلبستگی دانشجویان دارای شکست عاطفی. دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی، ۱۸(۴)، ۱-۹.

Asselmann, E., & Specht, J. (2023). Changes in happiness, sadness, anxiety, and anger around romantic relationship events. *Emotion*, 23(4), 986.

Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The need to belong: Desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Interpersonal development*, 57-89.

Behdost, p., Kargar, k., Ziaaddini, z., & Salimi, H. (2019). The Effectiveness of Spiritual-religious Psychotherapy on Love Trauma Syndrome and Acceptance in Female Students with Love Failure. *Health, Spirituality and Medical Ethics*, 6(2), 45-51

Heaphy, B., & Hodgson, J. (2023). Reinvigorating research on divorce: reflexivity, agency and regulation in marriage and civil partnership dissolution. *Families, Relationships and Societies*, 12(1), 75-90.

Kansky, J. (2018). What's love got to do with it? Romantic relationships and well-being. *Handbook of well-being*, 1-24.

Londero-Santos, A., Natividade, J. C., & Féres-Carneiro, T. (2021). Do romantic relationships promote happiness? Relationships' characteristics as predictors of subjective well-being. *Interpersona: An International Journal on Personal Relationships*, 15(1), 3-19.

McIntyre, K. P., Mattingly, B. A., Stanton, S. C., Xu, X., Loving, T. J., & Lewandowski, G. W. (2023). Romantic relationships and mental health: Investigating the role of self-expansion on depression symptoms. *Journal of Social and Personal Relationships*, 40(1), 3-28.

Oravec, Z., Dirsmith, J., Heshmati, S., Vandekerckhove, J., & Brick, T. R. (2020). Psychological well-being and personality traits are associated with experiencing love in everyday life. *Personality and Individual Differences*, 153, 109620.

Rajabi, S., & Nikpoor, N. (2018). Comparison of the effectiveness of the transactional analysis training and emotion regulation on the improvement of love trauma syndrome: Dealing with the

problems caused by the separation and love break up. Archives of Psychiatry and Psychotherapy, 20(4). 10-22.

Ross, E. (1999). Love and toil: Motherhood in outcast London, 1870-1918. Oxford University Press.